

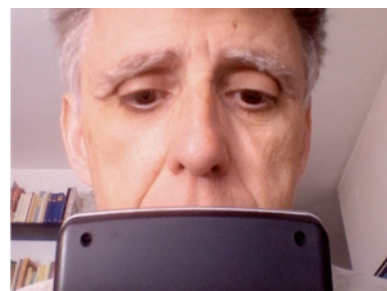

“No hi ha revolució sense destrucció”

El món de la literatura canvia i l'e-book és l'amenaça, el repte i l'oportunitat dels escriptors

Bàrbara Molas

El llibre digital ha deixat de ser el futur per convertir-se en el present. Molts són els sectors que viuen de la literatura però, qui dona vida a les històries dels llibres? Els escriptors. Tots ells han vist trontollar la forma en què la seva obra arriba als lectors, però cap tem els canvis i cadascú, a la seva manera, intenta veure què pot obtenir de la digitalització. Tot plegat és una lluita per l'adaptació que els escriptors no estan disposats a perdre. Sigui com sigui, ara el seu objectiu és descobrir si l'e-book pot o no pot ser una nova oportunitat de difusió literària, malgrat que impliqui la fi del llibre en paper.

Andreu Sotorra

Alguns escriptors, davant la idea que el llibre clàssic desaparegui, admeten ser víctimes d'una sensibilitat que els posiciona en contra de l'e-book. Marta Molas, escriptora de llibres com Xavi, l'amic d'en Pau Gasol, pensa que “la relació entre un llibre i el lector és massa especial perquè es perdi”. D'altres autors creuen que la revolució serà un procés escalonat que, a la llarga, acabarà amb el llibre de paper. Com Andreu Sotorra, autor de El silenci de la boca de la Mina, que afirma que “cada vegada hi haurà menys llibres a les prestatgeries de les cases”. Tot i això, Sotorra assegura que, excepcionalment, “els llibres artesans es mantindran en paper sempre”. Una afirmació que implicaria que la direcció actual del llibre en paper és formar part de les relíquies del passat.

Marta Magrinyà

L'esperança que l'e-book només suposi una amenaça futura és un dels arguments a què alguns autors s'adhereixen, com Albert Arnavat, escriptor d'El Palau Bofarull, que pensa que “a curt i mitjà termini no suposaran l'extinció del llibre de paper”. Arnavat assegura que “només les generacions més joves, que ja han nascut amb Internet, acabaran fent el canvi irreversible cap a l'e-book.” Una altra opció, que sembla la menys conflictiva i revolucionària, és la convivència. Així pensen Marta Magrinyà, autora de Terra d'Instints, i Pere Prats, creador de El Pirata Jack Lentejas, que assegura que “és cert que la lectura tal com la veiem ara canviarà, però en un futur proper tot conviurà”. La opinió més generalitzada, però, és que el llibre no s'extingirà mai del tot i això ja és quelcom positiu pels escriptors més romàntics, com Jordi Molist, autor de Promet-me que seràs lliure, que afirma que “el llibre físic té un caire romàntic que mai tindrà l'electrònic”.

El benefici econòmic

Però si els llibres digitals acaben convertint-se en el format principal, qui són els vertaderament afectats? Andreu Sotorra ho té clar: “Hi haurà sacrificis, és clar, però és inevitable”, ja que “no hi ha revolució sense destrucció.” La gran majoria d'autors pensen que els que de veritat perdran diners amb l'aparició dels e-books no són ni els autors, ni els editors, sinó els llibreters. “Potser les llibreries s'hauran de dedicar a vendre el format electrònic dels llibres”, explica Pere Prats. Seria una solució.

Actualment, els llibres digitals es poden descarregar a Internet mitjançant dues vies. La primera és la venda del llibre digital aproximadament a la meitat de preu que a les llibreries físiques. Aquesta opció la presenten moltes llibreries que, amb l'ajuda d'Internet, venen els seus llibres en format per e-book. La segona opció que trobem són llocs webs que tant sols tenen presència online i es dediquen a oferir gratuïtament llibres per e-book. Teòricament, la segona opció es regeix pels Drets d'Autor i

ajuda a la difusió de la lectura, però és obvi que perjudiquen a aquells que venen les obres.

Alguns autors són positius amb el format digital dels llibres i no els molesta la seva gratuïtat. Segons diuen, certament els ajudarà a augmentar els lectors i reforçarà els Drets d'Autor. "Com més es pugui abaratir la lectura, sobretot en temps de crisi, més accessible serà per a tothom", explica Marta Magrinyà. Actualment, la majoria d'escriptors estan intentant mantenir els dos formats de publicació: la impressió i la digitalització. Tot i això, Andreu Sotorra, un dels catalans pioners en publicar digitalment, confessa que li sembla "ridícul que es faci un blog en xarxa i que després es vulgui publicar en paper", a la qual cosa afegeix que "el comerç és innovació".

Sorprenentment, però, és en els Drets d'Autor on alguns escriptors veuen el benefici econòmic real dels llibres digitals. Andreu Sotorra pensa que "l'edició en paper té uns costos terribles (corrector, editor, impressor...), mentre que l'escriptor digital sovint rep un dret d'autor que li aporta més benefici que el llibre imprès (10% del preu de venda)". Tot i així, alguns autors dubten d'aquest benefici. Molist i Prats pensen que el dret d'autor és quelcom que encara s'ha de regular més estrictament.

Sigui com sigui, el preu de venda dels llibres en format paper és potser un dels motius pels quals molts lectors han deixat de comprar. L'e-book permet adquirir centenars de llibres de manera gratuïta o per preus ínfims. Amb aquesta realitat, tot i que els escriptors acceptin integrar-se en la digitalització, alguns es neguen a donar suport a la seva gratuïtat. Fer un llibre "suposa hores, mesos i, a vegades, anys de feina", com argumenta Molas. L'objectiu seria trobar un mètode de distribució que beneficiés tant a lectors com a escriptors, ja que, com confessa Arnavat, "possiblement els llibres paper ara son massa cars".

L'extinció del paper

En general, els escriptors creuen que el seu paper es mantindrà si aprenen a adaptar-se i a veure l'e-book com una oportunitat i no com una amenaça. Marta Molas pensa que, sigui com sigui, "els escriptors no es poden enfonsar, perquè son la matèria prima perquè puguin existir els llibres digitals". Andreu Sotorra, defensant la paraula escrita per sobre del format, diu: "Si volem que la distribució comercial de la literatura, el llibre, es mantinguin en un futur, haurà d'innovar i adaptar-se als nous temps". Està clar que, com ens explica Pere Prats amb el suport de la majoria d'escriptors, "contra les noves tecnologies no s'hi ha d'anar en contra perquè tens el risc de morir-te humanament i socialment". Prats afirma que, senzillament, "es tracta d'un canvi de mentalitat".

Tots els autors aquí entrevistats reconeixen, doncs, que tot i que possiblement el llibre en format paper no s'extingirà, el futur és Internet i el llibre digital. Però tot i que molts autors es mostren predisposats, tenen reticències pel que fa al món d'Internet. La por de Jordi Molist, per exemple, és la pirateria: "el llibre de paper no tenia competència pirata, però l'electrònic sí". És per això que l'autor barceloní dubta de la solvència dels llibres digitals i afirma que "si no es prenen mesures, les editorials, els escriptors, els editors i les llibreries es poden arruïnar".

Com tot canvi, l'e-book suposa una revolució de la realitat del llibre en paper i tot allò que envolta el seu món, però no oblidem que els escriptors escriuen pels lectors. El llibre digital porta quelcom que no ha portat mai el llibre paper: més difusió més fàcil i més ràpida. Aquesta realitat ajuda als escriptors a veure la digitalització amb més bons ulls. Si donen una oportunitat a aquest nou concepte anomenat e-book, potser poden col·laborar a expandir la cultura del llegir, de la saviesa i del coneixement. Com diu Magrinyà, "els llibres electrònics són un element complementari molt important que, amb el temps, pot fer que es llegeixi més".